

[Handelsministeren.]

med avancestoplovens regler, men kan kun med særlig tilladelse forhøje den vejledende pris for følgende omsætningsled. Opnås der ikke dispensation, må dette led med andre ord se sin avance beskåret svarende til leverandørens prisforhøjelse, da det sjældent er muligt at sælge til højere pris end den vejledende. Loven giver kun monopoltilsynet adgang til dispensation, hvis fastholdelse af lovens hovedregel vil give det senere omsætningsled en avance, som er urimelig lav.

Bestemmelsen har lagt et særdeles effektivt tryk på de vejledende priser med det resultat, at mange er blevet ophævet, men reglen lader sig kun anvende en kortere tid, hvis avancestrukturen skal undgå en uhensigtsmæssig forvridning.

En fortsat nedpresning af avancenniveauet for mærkevarer, der sælges til vejledende pris, vil medføre, at distributionsleddene opgiver forhandlingen og i stedet foretrækker andre, ofte dyrere varer, hvorpå der individuelt kan fastsættes priser inden for avancestoplovens rammer.

Regeringen er klar over, at selv med de nu foreslåede lempelser indebærer de foreliggende lovforslag indgreb i erhvervslivets forhold, der for en lang række virksomheder må føles særdeles byrdefulde; men jeg tror, at alle vil forstå, at baggrunden for denne lovgivning er den tvungne nødvendighed af at bevare ro på prisområdet.

I de senere år er priseniveauet i Danmark steget væsentligt stærkere end i de lande, vi samhandler med, hvilket er resulteret i en i det lange løb helt uholdbar forringelse af vor betalingsbalancesituation. De ekstraordinære prisbestemmelser har medvirket til stabilisering af priserne og derigennem ydet et væsentligt bidrag til tilvejebringelse af ligevægt i økonomien. Det er af afgørende betydning for en videreførelse af denne politik, at pris- og omkostningsniveauet ikke på ny løber fra os. Det er derfor nødvendigt i en overgangsperiode at bevare en skærpet kontrol med priser og avancer.

Samtidig må det ikke glemmes, at konkurrence såvel under de nuværende forhold som på længere sigt er en afgørende faktor, når det gælder om at forhindre urimelige priser og avancer. I denne forbindelse vil jeg gerne nævne den betydning, som for-

brugernes prisbevidsthed har for en effektivisering af konkurrencen, og give udtryk for, at jeg anser fremme af forbrugeroplysningen for et væsentligt led i en politik, der tilstræber en sund prisudvikling.

Kun ved at være konkurrencedygtig over for udlandet — såvel på hjemmemarkedet som i eksporten — kan vi opnå den balance i vor økonomi, der er forudsætningen for en høj og stabil beskæftigelse her i landet.

Regeringen må i den foreliggende situation anse den forelåede forlængelse og ændring af den midlertidige prislovgivning som et hensigtsmæssigt og nødvendigt led i den almindelige økonomiske stabiliseringspolitik.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale lovforslagene til det høje tings hurtige og villige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Sigsgaard): Hermed har jeg den ære for folketinget at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af valgretsaldere og myndighedsaldere.

Angående begrundelsen for forslaget skal jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager det.

Jeg anbefaler forslaget til tingets velvilige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Sogaard): Hermed har jeg den ære for folketinget at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger vedrørende de indkaldte værnepligtiges økonomiske og sociale forhold.

Angående begrundelsen for forslaget skal jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager det.

Jeg anbefaler forslaget til tingets velvilige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (K. Axel Nielsen): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af stiftelsen og sammenbruddet af sammenslutningen *Boss of Scandinavia*.

I sit svar den 22. maj 1968 på hr. J. O. Krags spørgsmål, om regeringen på baggrund af Boss-sagen ville foretage en undersøgelse af kapital- og finansieringsforholdene i dansk erhvervsliv, sagde statsministeren, „at sagen nu bør have sit forløb

[K. Axel Nielsen.]

i retten, således at alle transaktioner kan blive klarlagt og bedømt i relation til straffelovgivningen og lovgivningen i øvrigt.“ (Folketingets forhandlinger 1967-68, 2. samling, sp. 3386, 3387).

Statsministeren afviste at have en undersøgelse løbende sideordnet med den verserende retssag, men stillede i udsigt, at regeringen, når retssagen er afsluttet, vil overveje at lade et sagkyndigt udvalg gennemgå materialet med henblik på mulige ændringer i lovgivningen.

Ingen har imidlertid ønsket en undersøgelse — sideløbende med den verserende straffesag — af de straffbare forhold, der måtte være tale om i forbindelse med Boss-transaktionerne. En sådan undersøgelse foretages bedst af politiet, og den er jo allerede i gang.

Nej, det, der er brug for — og det synes jeg enhver, der ønsker at bekæmpe vildskud i erhvervslivet, ikke kan undgå at få øje på — er en belysning af (et røntgenbillede, om man vil), hvordan det egentlig har kunnet lade sig gøre, at nogle få personer — uden at eje værdier selv — har kunnet få rådighed over en række erhvervsvirksomheder og til sidst altså også over De danske Bomuldsspinderier. Hvem forstrakte personerne bag Boss med de fornødne kontanter? Var det banker? Og var der i så fald bankmæssig sikkerhed? Var det finansieringsselskaber? Kan det være rigtigt — som det har været påstået — at et af de implicerede finansieringsselskaber ejes af en af hovedbankerne og et af vore store og ansete forsikringsselskaber? I denne forbindelse kunne det nok have almen interesse at få oplyst, hvorfor hovedbankerne hver har et finansieringsselskab. Bliver der også krævet bankmæssig sikkerhed, når bankernes indlånsmidler lånes ud gennem et finansieringsselskab? Hvilken pris har de penge, der udlånes på den måde? Er bankernes udlånsvirksomhed gennem finansieringsselskaber underkastet kontrol (revision, banktilsyn) som bankens øvrige virksomhed?

Der er altså spørgsmål nok, der trænger til at blive besvaret gennem en sagkyndig undersøgelse.

Den omstændighed, at henvend 1.000 personer mistede deres arbejde gennem de transaktioner, som nogle få kendte og et

antal hidtil ukendte forretningsfolk har foretaget, understreger kravet om en undersøgelse.

Det gør naturligvis også den kendsgerning, at mange lønmodtagere og aktionærer lider tab.

Som anført i bemærkningerne er der tillige et behov for at få undersøgt, om lovændring eller ændret administrativ praksis vil kunne yde mindretalsinteresser i aktieselskaber en bedre beskyttelse og derved begrænse tab for aktionærer og andre som følge af transaktioner som dem, Boss-sagen har afsløret.

Hverken den på fællesnordisk grundlag forberedte ændring af aktieselskabsloven eller det bebudede forslag til en ny fondsbørslov kan erstatte den her foreslåede undersøgelse, og jeg anbefaler derfor forslaget til tingets velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til hr. Poul Dam, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et i dag anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Jeg har herved den ære for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af valgretsalderen til folketinget.

Lovforslaget går i al sin enkelthed ud på, at valgretsalderen skal fastsættes til 18 år. Når der ikke er mere med i forslaget, selv om vi har en række ønsker om andre valglovsændringer, er det, fordi selve valgretsalderens ændring jo er underkastet en særlig procedure; der skal en folkeafstemning til, og vi mener, det er rigtigt, at denne sag afklares nu, således at den nye valgretsalder kan træde i kraft ved det kommunvalg, der finder sted om ca. 1½ år.

Vi tror, at tiden nu må være inde til at gennemføre den almindelige valgret. Vi har, lige siden den første gang fik almene valg her i landet, i 1830'erne, haft en opdeling af borgerne i de mere pålidelige, de ældre, de besiddende, som man kunne overlade samfundets styre, og så de unge, de ikke besiddende, de mere upålidelige, som skulle have en andenrangs stilling. Vi har gennem de år, der er gået, fået presset grænsen tilbage, således at den nu er 21 år, men der mangler endnu gruppen mellem 18 og 21 år, en gruppe af medborgere, som har fulde forpligtelser, men ikke har de fulde